

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci navrhovateľa: **L.**, bytom **Z.**, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne č. X. 0 zo dňa 10. apríla 2012, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/148/2012-77 zo dňa 5. septembra 2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/148/2012-77 zo dňa 5. septembra 2013, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. X. 0 zo dňa 10.04.2012, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho sumu. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že ich náhradu odporkyňi nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že zhodnotil všetky skutočnosti uvedené v rozsudku a citované zákonné ustanovenia a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné. Vychádzal z posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, so sídlom v Trenčíne a Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach, pretože títo dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľ spĺňa podmienky pre ponechanie invalidity s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 55 %. Nebolo preukázané, že by sa zdravotný stav navrhovateľa do 05.09.2013 výrazne zhoršil, navrhovateľ nedoložil nové lekárske správy, z ktorých by sa dal jednoznačne vyvodit' iný posudkový záver.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, v ktorom namietal, že nebol prítomný na pojednávaní, a že súd bral do úvahy staré lekárske vyšetrenie. Podľa jeho názoru sa jeho zdravotný stav zhoršil. Žiadal preto vo veci jeho zdravotného stavu pokračovať v konaní ďalej.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Dokazovanie vo veciach sociálneho poistenia vykonávajú posudkoví lekári sociálneho poistenia, a to na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľ neuviedol skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia. Pokiaľ navrhovateľ žiadal ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti o tom, že jeho zdravotný stav nebol správne posúdený sú neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením. Navrhovateľ nepreukázal, že by bol jeho zdravotný stav zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku mu nevznikol. Odporkyňa vyhodnotila závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhovala rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP

a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 12.05.2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona), je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky, resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Podľa § 73 ods. 2 zákona suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70 %, sa určí ako súčin percentuálneho poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku

na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 112 ods. 4 zákona výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu súd zistil, že navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok rozhodnutím zo dňa 06.12.2004 od 19.10.2004 podľa § 70 a § 293a ods. 3 zákona. Invalidný dôchodok mu bol priznaný nakoľko mal pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a získal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia.

Dňa 09.02.2012 požiadal navrhovateľ o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Na základe tejto žiadosti bol jeho zdravotný stav posudzovaný dňa 13.03.2012, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica, so sídlom Dubnica nad Váhom. Podľa posudku je posudzovaný aj naďalej v ambulancii psychiatra, v minulosti pre ťažkú poruchu schizotypovú, s pretrvávajúcimi chronickými reziduami, trvalou tenziou a dysforiou, stratou sociálnych kontaktov. Podľa posledných psychiatrických kontrol je stav v sociálnej remisii, ochorenie podľa posledných vyšetrení je preklasifikované na periodickú depresívnu poruchu stredne ťažkého stupňa. V liečbe bolo upustené od podávania depotného neuroleptika. Posudkový lekár skonštatoval, že u posudzovaného nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu, skôr badať pri pravidelnej liečbe zlepšený stav sociability. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím je Schizotypová porucha - ťažká forma, kap. V, položka 2, písm. b), s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 %. Podľa výroku posudku je tak aj naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Na základe tohto posudku bola, rozhodnutím zo dňa 10.04.2012, navrhovateľova žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku zamietnutá.

Zdravotný stav navrhovateľa bol opäť posudzovaný dňa 22.06.2012, na základe opravného prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne zo dňa 10.04.2012, posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálna poisťovňa, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne.

Skonštatoval, že základná psychiatrická diagnóza bola pri hospitalizácii do 19.05.2012 preklasifikovaná zo schizotypovej poruchy na stredne ťažkú depresívnu poruchu u osobnosti abnormne štrukturovanej so schizoidnými rysmi. Nejde o schizofréniu a už vôbec nie jej ťažký stupeň. Preto prvostupňové posúdenie považujú za posudkový omyl. V súčasnosti pretrváva diagnóza stredne ťažkej depresívnej poruchy. Skutkový stav bol objektívne zhodnotený hospitalizáciou a opakovanými odbornými vyšetreniami. Subjektívne ťažkosti sú zistenými diagnózami vysvetlené, odvolanie navrhovateľa neobsahuje žiadne nové skutočnosti. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím tak je Schizotypová porucha osobnosti – kapitola V, 2.b), s mierou poklesu 50 %. Navrhovateľ je tak i naďalej invalidný.

Na základe dožiadania krajského súdu bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný dňa 14.06.2013, posudkovým lekárom sociálneho posúdenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach. Podľa posudku, podľa odborných nálezoch je posudzovaný sledovaný kožnou ambulanciou pre tumorózný útvar v oblasti pohlavia, histologicky potvrdený nezhubný nádor. Uvedené ochorenie je posudkovo nevýznamné, operačnou liečbou odstránené, bez potreby onkologickej liečby. Uznaný naďalej invalidným pre depresívnu poruchu stredne ťažkého stupňa so zaradením do kapitoly V, položky b), s mierou poklesu 50 %.

Krajský súd následne vydal napadnutý rozsudok, ktorým rozhodnutie odporkyne zo dňa 10.04.2012 potvrdil.

Odvolačný súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne postupom podľa § 250I a nasl. OSP dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné.

Podľa názoru odvolacieho súdu, je z postupu krajského súdu zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľ udával, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať pracovný potenciál. Krajský súd preto nepochybil, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo. Navyše dal vyhotoviť, v priebehu súdneho konania, ďalší posudok, ktorý len potvrdil predchádzajúce závery.

Posúdenie zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok je podľa platných právnych predpisov zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľa. Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dospeli vo všetkých lekárskejších posudkoch k rovnakým záverom, pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Navrhovateľ nepredložil v odvolacom konaní dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, preto súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Posudky posudkových lekárov predložené v konaní sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľa zhoršil, nič mu nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jeho zdravotného stavu.

Pokiaľ ide o námietku navrhovateľa týkajúcu sa jeho neprítomnosti na pojednávaní dňa 05.09.2013, kedy bol vyhlásený napadnutý rozsudok, túto považuje odvolací súd za nedôvodnú. Zo spisu krajského súdu (č.l. 52 – Zápisnica o vykonaní výsluchu navrhovateľa v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a ÚVTOS Trenčín zo dňa 28.02.2013) jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ súhlasil s tým, aby súd jeho vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Zápisnica je riadne podpísaná, nielen vyššími súdnymi úradníkmi, ktoré výsluch vykonali, ale aj samotným navrhovateľom.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. mája 2015

JUDr. Igor B E L K O, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Bartalská